

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และคณะผู้แปล (2548). **มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. (United Nations Standards on Criminal Justice).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2551). **คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา. (พิมพ์ครั้งที่ 6).** กรุงเทพฯ: หจก. จีรัชการพิมพ์.
- กุลพล พลวัน. (2538). **พัฒนาการแห่งสิทธิมนุษยชน. (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพฯ: วิญญูชน _____ . (2543). **สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: เค.ซี.กรุ๊ป.**
- _____. (2547). **สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.**
- คณิต ณ นคร. (2549). **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- คณิง ภาไชย. (2548). **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 8).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- จิตติ ดิงศรัทย์. (2533). **หลักวิชาชีพนักกฎหมาย. (พิมพ์ครั้งที่ 6).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิรนิติ หะวานนท์. (2543). **สิทธิทางวิธีพิจารณาความอาญาตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.**
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2546). **คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชาติ ชัยเดชสุริยะ. (2549). **มาตรฐานทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.**
- ณรงค์ ใจหาญ และคณะ (2540). **สิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา. (รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- _____. (2547). **หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 8).** กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- บุญทิพย์ ผ่องจิตต์ แลนเกรฟ. (2529). **สิทธิของจำเลยในคดีอาญาในประเทศไทย**. ในชุด
ศึกษาวิจัยพัฒนาการสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สิทธิมนุษยชนและกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2549). **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). **หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตาม
รัฐธรรมนูญ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประมุท สุวรรณสร. (2525). **กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน**. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.
- ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช. (2546). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัฐสิทธิ์ อรุณวรรณ. (2548). **กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สัญญา ธรรมศักดิ์ และ ประภาศน์ อวยชัย. (2529). **คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา ภาค 1 ถึงภาค 3 มาตรา 1 - 171**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษา
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- สิทธิโชค ศรีเจริญ. (2545). **หลักวิชาชีพนักกฎหมาย : ทนายความ**. ใน แสง บุญเฉลิมวิภาส.
(บรรณาธิการ). **รวมคำบรรยายหลักวิชาชีพนักกฎหมาย**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2548). **คำอธิบายพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2548). **ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญฉบับอ้างอิง**. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โอสถ โกสิน. (2538). **คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน**. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการ
พิมพ์.

บทความ

- เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. (2521, ธันวาคม). “การควบคุมอำนาจเจ้าพนักงานสอบสวน ตัวอย่างของ
สหรัฐอเมริกา.” **วารสารนิติศาสตร์**, 9, 4. หน้า 47.

- คณิต ฌ นคร. (2540). “ฐานะของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา.” ใน สหાય ทรัพย์สุนทรกุล.
(บรรณาธิการ). รวมบทความด้านวิชาการของ ศ.ดร.คณิต ฌ นคร. หน้า 347. กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร.
- _____. (2540). “ฐานะหน้าที่ของทนายในคดีอาญา.” ใน สหાય ทรัพย์สุนทรกุล.
(บรรณาธิการ). รวมบทความด้านวิชาการของ ศ.ดร.คณิต ฌ นคร. หน้า 362. กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร.
- _____. (2540). “ปัญหาในการใช้ดุลพินิจของอัยการ.” ใน สหાય ทรัพย์สุนทรกุล.
(บรรณาธิการ). รวมบทความด้านวิชาการของ ศ.ดร.คณิต ฌ นคร. หน้า 39. กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร.
- _____. (2540). “อัยการกับการสอบสวนคดีอาญา.” ใน สหાય ทรัพย์สุนทรกุล.
(บรรณาธิการ). รวมบทความด้านวิชาการของ ศ.ดร.คณิต ฌ นคร. หน้า 59. กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร.
- _____. (2540). “อัยการกับภารกิจในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล.” ใน สหાય ทรัพย์สุนทรกุล. (บรรณาธิการ). รวมบทความด้านวิชาการของ ศ.ดร.คณิต ฌ นคร. (หน้า 86). กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร.
- _____. (2548). “ประโยชน์รัฐกับประโยชน์ส่วนบุคคล.” ใน คณิต ฌ นคร.
(บรรณาธิการ). นิติธรรมอำพรางในนิติศาสตร์ไทย. หน้า 112. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2549). “กระบวนการยุติธรรมกับปัญหาความโปร่งใสและระบบการตรวจสอบแนวทางในรัฐธรรมนูญใหม่.” ใน คณิต ฌ นคร. (บรรณาธิการ). รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม. หน้า 67. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2549). “รัฐธรรมนูญกับการตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.” ใน คณิต ฌ นคร. (บรรณาธิการ). รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม. หน้า 25. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2549). “สถาบันอัยการกับบทบาทในการแก้ไขปัญหาของสังคม : อดีต ปัจจุบัน อนาคต.” ใน คณิต ฌ นคร. (บรรณาธิการ). รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม. หน้า 122. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จรัญ ภักดีธนากุล. (2546, มกราคม). “ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.” ใน จรัญ ภักดีธนากุล. (บรรณาธิการ). เอกสารประกอบการเสวนา เรื่อง การช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา. หน้า 1. กรุงเทพฯ : เนติบัณฑิตยสภา.

- ชาติ ชัยเชษฐริยะ. (2539, ธันวาคม). “การดำเนินบทบาทของกระบวนการยุติธรรมกับผลกระทบ
ต่อเสรีภาพของประชาชน.” *บทบัญญัติ*, 52, 4. หน้า 246.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์. (2529). “บันทึก เรื่อง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.”
วารสารกฎหมายปกครอง, 5. หน้า 276-278.
- _____. (2534, สิงหาคม). “สำคัญผิดในกฎหมาย : ปัญหาความสัมพันธ์ในกฎหมายอาญา
กฎหมายแพ่ง และกฎหมายปกครองของไทย.” *วารสารกฎหมายปกครอง*, 10, 2. หน้า
358-360.
- นัทธี จิตสว่าง. (2546, มกราคม). “การช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องขัง.” ใน *จรัญ ภักดีธนากุล*.
(บรรณาธิการ). *เอกสารประกอบการเสวนา เรื่อง การช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหา
และจำเลยในคดีอาญา*. หน้า 2-3. กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.
- นพนธิ สุริยะ. (2543, กันยายน). “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มองจากบริบทของไทย.” *วารสาร
นิติศาสตร์*, 30, 3. หน้า 505.
- วุฒิชัย จิตตานุ. (2546, พฤษภาคม-สิงหาคม). “สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในประเทศต่างๆ ทั่ว
โลก.” *วารสารรัฐธรรมนูญ*, 5, 14. หน้า 75-76.
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. (2538, กรกฎาคม-กันยายน). “การเปิดเผยข้อเท็จจริงในคดีอาญาในประเทศ
ไทย.” *ตุลพาห*, 42, 3. หน้า 71.
- สุธรรม ภัทธาคม. (2521). “ระบบงานศาลโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ.” *บทบัญญัติ*, 26, 4.
หน้า 847.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2539, มกราคม-มีนาคม). “แถลงการณ์เรื่องการดักฟังทางโทรศัพท์.”
รพีสาร, 4, 14. หน้า 34.
- หยุด แสงอุทัย. (2484). “บันทึกเรื่องคำพิพากษาฎีกาหมู่เกี่ยวกับฟ้องเคลือบคลุม.” *บทบัญญัติ*,
12, 2. หน้า 399.
- อุดม รัฐอมฤต. (2548). “พยานตามกฎหมายเก่าของสยาม.” ใน *สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล*,
กรรณิกา จรรย์แสง. (บรรณาธิการ). *ร.แฉงกาด์ กับไทยศึกษา รวมบทความแปล และ
บทความศึกษาผลงาน*. หน้า 151-153. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์

- ปิยวรรณ คีนาน. (2545). *การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญามีให้ต้องรับสารภาพโดยไม่
สมัครใจ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- สุกั สมสวัสดิ์วิบูลย์. (2541). **เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การเป็นปฎิปักษ์ต่อตนเอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเมธ จิตพาณิชย์. (2538). **หลักการค้นหาความจริงในการสอบสวน**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Ashworth, Andrew. (1994). **The Criminal Process**. Oxford: Clarendon Press.
- Garner, Bryan A. Editor in Chief. (2004). **Black's Law Dictionary**. (8th ed). U.S.A.:
Thomson West.
- Drysdale, David. (1999). **History of the Attorney - Client Privilege**. West Virginia
University: West Group.
- Dodomo and Farran. (1996). **The French Legal System**. London: Sweet & Maxwell.
- Packer, Herber L. (1968). **The limits of the Criminal Sanction**. California: Stanford
University Press.
- Ferdico, John N. **Criminal Procedure For The Criminal Justice Professional**. (3rd ed). St.
Paul Minn: West Publishing Co.
- Palmer, John W. (1985). **Constitutional Rights of Prisoners**. (3rd ed). U.S.: Anderson
Publishing Co.
- Freeman, M.D.A. (1985). **Police and Criminal Evidence Act 1984**. London: Sweet &
Maxwell.
- Zander, Michael. (1995). **The Police And Criminal Evidence Act 1984**. (3rd ed). London:
Sweet & Maxwell.
- Rice, Paul R. (1999). **Communications Protected by Attorney - Client Privilege**. (2nd ed.).
West Virginia University: West Group.
- _____. (1999). **Confidentiality, Attorney - Client Privilege in The United States**.
(2nd ed.). West Virginia University: West Group.

- _____. (1999). **Constitutional Issues of Attorney - Client Privilege**. (2nd ed.). West Virginia University: West Group.
- _____. (1999). **Exceptions to The Attorney - Client Privilege**. (2nd ed.). West Virginia University: West Group.
- _____. (1999). **General Principles of Attorney - Client Privilege**. (2nd ed.). West Virginia University: West Group.
- Stone, Richard. (1985). **Entry, Search and Seizure**. London: Sweet & Maxwell.
- Saltzburg, Stephen A. (1980). **Introduction to American Criminal Procedure**. St. Paul, Minn: West Publishing Co.
- U.S. Dept. of Justice. (1979). **Uniform Law Commissioners Model Sentencing and Corrections Act**. LEAA Wash.D.C.: U.S. Government Printing Office.

ARTICLES

- CF, Akernathy. (1983) "An Introduction to the Complexity of Law - Making in the United States." **American Law Journal**, 57, 508. p. 13.
- C, Geoffrey. Jr, Hazard. (1978, September). "An Historical Perspective on the Attorney - Client Privilege" **California Law Review**, Vol. 66, No. 5. pp. 1061-1062.
- Pizzetta, Harold E. and K, III Ajay. Gambhir. (1995, March-April). "Criminal Procedure Project." **The Georgetown Law Journal**, 3, 3. p. 804.
- Gardner, Martin R. (1993, summer). "Section 1983 Action Under Miranda : A Critical View of The Right to Avoid Interrogation." **American Criminal Law Review**, 30, 4. p. 1136.

ELECTRONIC SOURCES

- Criminal Solicitor Dot Net : Home Office Circular 34/2007. Retrieved January, 9, 2011, from <http://www.criminalsolicitor.net/forum/from-posts.asp?TID=2898>.
- Designing Cost - Savings in to a New Building. Retrieved November, 5, 2007, from <http://www.co.multnomah.or.us/auditor/CourtSpaceNeeds/ct/design.html>.

Data Protection Act 1998. Retrieved January, 15, 2011, from

<http://www.Legislation.gov.uk/ukpga/1998/29/contents>.

Exclusive : inside Paddington green police station < prison photography. Retrieved February, 14,

2011, from **<http://prisonphotography.wordpress.com/2011/01/31/exclusive-inside-paddington-green-police-station>**.

Police Act 1997. Retrieved January, 15, 2011, from

<http://www.Legislation.gov.uk/ukpga/1997/50/contents>.

Police and Criminal Evidence Act 1984. Retrieved January, 13, 2011, from

<http://www.Legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/section/78>.

Prison Visits - Falsely Accused - Falselyaccused. Co. UK. Retrieved January, 10, 2011, from

<http://www.Legalappeal.co.uk/prisonvisits.php>.

Solicitors Regulation Authority - Solicitors Code of Conduct 2007. Retrieved January, 19, 2011,

from **<http://www.sra.org.uk/code-of-conduct>**.

Video Linking - - Ni Prison Service. Retrieved January, 19, 2011, from

<http://www.niprisonservice.gov.uk/module.cfm/opt/15/area>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ครั้งที่ 2 (59/2524) 41/2524 วันอังคารที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2524 ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายชื่อกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 5

1. พล.ต.ต.อรรถสิทธิ สิริสุนทร	ประธานกรรมการ
2. นายประยูร กาญจนกุล	กรรมการ
3. นายสุธรรม ภัทราคม	กรรมการ
4. นายบัญญัติ สุชีวะ	กรรมการ
5. นายประภาศน์ อวยชัย	กรรมการ
6. นายขยยุทธ เลอลก	กรรมการ
นายรองพล เจริญพันธ์	เลขานุการฯ
นายธีระเดช เดชะชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการฯ
นายสุรพันธุ์ บุรานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการฯ

ผู้แทนที่เข้าประชุม

1. นายเปรม กลิ่น โกศล	กระทรวงมหาดไทย (กรมอัยการ)
2. พล.ต.ต.แสวง ธีรสวัสดิ์	กระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ)
3. พ.ต.อ.จำนงค์ กรุดพันธ์	กระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ)
4. นายพรเพชร วิชิตชลชัย	กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมตุลาการ)
5. นายกนก อินทร์พรรย์	กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมตุลาการ)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...)

พ.ศ. ...

หลักการ

เพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 7 ทวิ... แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1. ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้รับความคุ้มครองมากยิ่งขึ้น (มาตรา 7 ทวิ...) ...

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่...

1. มิได้มีบทบัญญัติที่ให้สิทธิผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาพบและปรึกษาทนายเป็นการเฉพาะตัว...

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นเฉพาะตัว...(เพิ่มมาตรา 7 ทวิ)

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ใช้บังคับอยู่ปัจจุบัน

1. มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่จะพบและปรึกษาทนายเป็นการเฉพาะตัว... ทำให้สิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้รับการคุ้มครองตามสมควร...

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเสียใหม่ เพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้รับการรับรองและคุ้มครองมากยิ่งขึ้น...

พล.ต.อ.บรรณสิทธิ์ สิทธิสุนทร ประธานกรรมการ

คำว่า “เฉพาะตัว” และคำว่า “สองต่อสอง” มีความหมายอย่างไร

นายพรเพชร วิชิตชลชัย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมตุลาการ)

นายกนก อินทร์มรรย ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานส่งเสริมตุลาการ)

เห็นว่ามีคามเหมือนกัน แต่คำว่า “สองต่อสอง” เป็นภาษาพูด ส่วนคำว่า “เฉพาะตัว” เป็นภาษาเขียน เกี่ยวกับถ้อยคำนี้ อาจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ซึ่งเป็นกรรมการชำระสะสางประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกำลังพิจารณาอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำถ้อยคำนี้ คือคำว่า “เฉพาะตัว” ไปจากร่างซึ่งกำลังสะสางกันอยู่

นายบัญญัติ สุชีวะ กรรมการ

คำว่า “เฉพาะตัว” หมายถึง จะมีผู้อื่นเข้ามายุ่งด้วยไม่ได้เลย แต่คำว่า “สองต่อสอง” ผู้อื่นยังสามารถมองเห็นหรือควบคุมได้

พล.ต.อ.บรรณสิทธิ์ สิทธิสุนทร ประธานกรรมการ

เนื่องจากเราไม่แก้ไข มาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น คำว่า “เป็นเฉพาะตัว” ของมาตรา 7 ทวิ ก็ต้องแก้เป็น “สองต่อสอง” เพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา 8 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน

สรุป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา 7 ทวิ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง มีสิทธิดังต่อไปนี้

- (1) พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง
- (2) ได้รับการเยี่ยมตามสมควร
- (3) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

คณะกรรมการร่างกฎหมายที่มาประชุม เห็นควร แก้ไขถ้อยคำในมาตรา 7 ทวิ (1) จาก “เป็นการเฉพาะตัว” เป็น “สองต่อสอง” ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 8 (2) และป้องกันมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ แล้วแก้ไขข้อความในวรรคสองของ มาตรา 7 ทวิ เป็น “ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง” ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ข

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ครั้งที่ 1281-17/2544 วันพุธ ที่ 19 เดือน กันยายน พ.ศ. 2544 ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้มาประชุม

1. นายคะนิง ภาไชย	ประธานกรรมการ
2. นายกิตติศักดิ์ กิตติคุณไพโรจน์	กรรมการฯ
3. นายเกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์	กรรมการฯ
4. นางจริยา เจียมวิจิตร	กรรมการฯ
5. พล.ต.ท.จรัส จันทขจร	กรรมการฯ
6. นายจิรนิติ หะวานนท์	กรรมการฯ
7. นายณรงค์ ใจหาญ	กรรมการฯ
8. นายรองพล เจริญพันธุ์	กรรมการฯ
9. นายเรวัต น้าเฉลิม	กรรมการฯ
10. นายสุพล ยุติธาดา	กรรมการฯ
11. พล.ต.อ.แสวง วีระสวัสดิ์	กรรมการฯ
12. นายคิสทัต โทตระกิตย	กรรมการและเลขานุการฯ
13. นายชนาวัฒน์ สังข์ทอง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ
14. นางสาวธำรงลักษณ์ ลาพินี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสรวิศ เบญจกุล	ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
2. นางสาวรัตนาวดี สมบูรณ์	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
3. นายก่อพล ฐานวุฑ์	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
4. พ.ต.อ.ชาญ วัฒนธรรม	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
5. นายชนวัฒน์ ต้นน้อย	นิติกรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
6. นางสาวช้องนาง วิพธานุพงษ์	นิติกรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประธานฯ - เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ดังนั้นการพิจารณาก็จะต้องถือร่างฯ ของ

กระทรวงยุติธรรมเป็นหลัก แต่เนื่องจากคณะกรรมการชุดนี้ได้ยกร่างฯ ของคณะกรรมการฯ ขึ้นมาด้วย ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วจึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมเปรียบเทียบกับร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฯ

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ (นายธนาววัฒน์ฯ) - ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรา 4 ของกระทรวงยุติธรรมประกอบกับร่างมาตรา 4 ของคณะกรรมการฯ

ร่างมาตรา 4 ของกระทรวงยุติธรรม

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7 ทวิ ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือยังมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. ขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือบุคคลซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการถูกจับและสถานที่ควบคุมตามมาตรา 84

2. ได้รับการจัดหาทนายความให้ตามมาตรา 134

3. พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความสองต่อสอง

4. ได้รับการเยี่ยมตามสมควร

5. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

ร่างมาตรา 4 ของคณะกรรมการฯ

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2527 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7/1 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือยังมีสิทธิแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมทราบในโอกาสแรก และมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

2. ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน

3. ได้รับการเยี่ยมตามสมควร

4. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

ร่างมาตรา 4 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 237 และมาตรา 242 ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือคุมขัง ซึ่งร่างฯ ของคณะกรรมการฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมก่อนข้างที่ครอบคลุมกว่าร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรม โดยเฉพาะการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 237 กรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังมีสิทธิแจ้งให้ญาติหรือผู้ถูกจับไว้วางใจได้ทราบในโอกาสแรก รวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 ทวิเดิม ส่วนในร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมได้เพิ่มความในอนุมาตรา 2 “ได้รับการจัดหาทนายความให้ตามมาตรา 134” ซึ่งเป็นการจัดหาทนายความในชั้นสอบสวน คณะกรรมการชุดนี้ได้เคยพิจารณาในประเด็นนี้แล้ว เห็นว่า น่าจะคุ้มครองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 242 ซึ่งบัญญัติไว้ค่อนข้างกว้าง คือ ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ตั้งแต่เข้าไปสู่กระบวนการในวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ใช่จำกัดเฉพาะในชั้นสอบสวนแต่เพียงอย่างเดียว

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสราวุธฯ) - ส่วนที่แตกต่างอีกประการคือ ตามร่างฯ ของคณะกรรมการฯ ในอนุมาตรา 2 บัญญัติว่า “ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน” ซึ่งเรื่องดังกล่าวในร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมได้บัญญัติไว้ในชั้นสอบสวนแล้ว คงไม่มีปัญหา แต่มีประเด็นที่แตกต่างกันในกรณีการแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งถูกจับไว้วางใจได้ทราบในโอกาสแรก โดยร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรม บัญญัติว่า “ขอให้เจ้าพนักงานแจ้ง” แต่ร่างฯ ของคณะกรรมการฯ บัญญัติว่า “ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือยังมีสิทธิแจ้ง” นั้น ในชั้นพิจารณาร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรม คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า ถ้าให้ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับแจ้งเอง เกรงว่าจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังจะไม่แจ้งว่าตัวเองถูกจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมเท่านั้น แต่อาจบอกเรื่องอื่นด้วยก็ได้ อาจมีผลเสียต่อรูปคดี

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ต.อ.ชาญฯ) - การที่กำหนดให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังแจ้งเองได้ เกรงว่า ในขณะที่แจ้งนั้นเป็นการแจ้งทางโทรศัพท์ อาจจะมีการพูดข้อความต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องการทำลายพยานหลักฐาน ก่อให้เกิดผลเสียต่อรูปคดี

นายเกียรติฯ - รัฐธรรมนูญ มาตรา 237 บัญญัติว่า “จะต้องได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก” หมายความว่า ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง เป็นผู้มีสิทธิแจ้ง

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสราวุธฯ) - รัฐธรรมนูญ มาตรา 237 ไม่ได้บัญญัติว่าตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังต้องแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบในโอกาสแรก ฉะนั้น การที่ร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมกำหนดให้เจ้าพนักงานเป็นผู้แจ้งก็บรรลุลักษณะที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว

พล.ต.ท.จำรัสฯ - สำหรับผู้ถูกจับในโอกาสแรกควรจะได้อัดฉีดให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบว่าเขาถูกจับพร้อมทั้งสถานที่ที่ถูกควบคุม เช่น ตำรวจที่กรุงเทพฯ จับคนร้ายที่เชียงใหม่ เมื่อจับคนร้ายได้แล้วต้องรับนำตัวมาที่กรุงเทพฯ เพื่อสอบสวนต่อไป ดังนั้น เมื่อเขาถูกจับที่เชียงใหม่ ผู้ถูกจับมีสิทธิแจ้งให้ญาติได้ทราบในโอกาสแรกว่าเขาถูกจับและถูกควบคุมไว้ที่ใดโดยไม่ต้องรอให้มาถึงที่กรุงเทพฯ ก่อนสิทธินี้ผู้ถูกจับสามารถแจ้งได้เองถ้าเขามีโทรศัพท์ หรือถ้าไม่มีก็ขอให้ใช้โทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ควบคุมไม่ให้ผู้ถูกจับแจ้งเรื่องอื่นทำอาจมีผลต่อรูปคดี

พล.ต.อ.แสวงฯ - เห็นด้วยกับท่านจำรัสฯ ว่าถ้าผู้ถูกจับจะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบหรือไม่ เป็นสิทธิของผู้ถูกจับ และในทางปฏิบัติการควบคุมเรื่องการแจ้งเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

นางจริยาฯ - ในกรณีที่บัญญัติว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิแจ้งให้ญาติทราบ เกรงว่า แม้ผู้ถูกจับมีสิทธิแจ้งเองแต่ผู้ถูกจับไม่มีเครื่องมือสื่อสาร และเจ้าพนักงานก็ไม่จัดหาให้ เพราะถือว่าเป็นเรื่องของผู้ถูกจับ ดังนั้น ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าผู้ถูกจับมีสิทธิแจ้งและเจ้าพนักงานก็มีหน้าที่แจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจได้ทราบในโอกาสแรกด้วย

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสรารุขฯ) - ในชั้นพิจารณาร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรม คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่า ถ้าบัญญัติให้เป็นสิทธิของผู้ถูกจับแต่ผู้ถูกจับไม่มีเครื่องมือสื่อสารต้องขอให้เจ้าพนักงานดำเนินการให้ เกรงว่า เจ้าพนักงานไม่ดำเนินการให้ ร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมจึงบัญญัติให้เจ้าพนักงานเป็นผู้แจ้งสิทธิดังกล่าว นอกจากนั้นมีข้อสงสัยในเรื่องการบัญญัติกฎหมายโดยมาตรา 7/1 วรรคหนึ่ง เน้นเฉพาะการแจ้งให้ญาติทราบแตกต่างหากจากสิทธิในอนุมาตรา 1 ถึง อนุมาตรา 4 และในวรรคสองของมาตรา 7/1 บัญญัติเน้นเฉพาะกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาต้องแจ้งสิทธิต่างๆ ตามมาตรา 7/1 ให้ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับนั้นทราบในโอกาสแรกว่า มีความเข้าใจหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

นายรองพลฯ - รัฐธรรมนูญ มาตรา 237 บัญญัติให้เป็นสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังแจ้งให้ญาติหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก ดังนั้น ไม่ควรจะบัญญัติให้เกินกรอบของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีที่มาจากการประชุมคณะกรรมการนักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศ โดยใช้คำว่า “สิทธิแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจ” ไม่ใช่เป็นสิทธิที่จะขอให้คนอื่นแจ้ง ส่วนวิธีการที่จะบัญญัติกฎหมายว่า เมื่อผู้ถูกจับใช้สิทธิแล้วเจ้าพนักงานก็ต้องมีหน้าที่ช่วยผู้ถูกจับได้ใช้สิทธิดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องไปออกระเบียบรองรับกรณีนี้ต่อไป

พล.ต.ท.จำรัสฯ - ร่างฯ คณะกรรมการฯ ที่กำหนดให้ผู้จับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรกนั้น เพราะเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อถูกจับ แต่การแจ้งสิทธิอย่างอื่นตามอนุมาตรา 1 ถึงอนุมาตรา 4 ผู้ถูกจับต้องมาแจ้งที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก่อน และเป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับที่จะต้องแจ้ง

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ต.อ.ชาญฯ) - เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้ถูกจับมีสิทธิในโอกาสแรกที่จะแจ้งให้ญาติทราบ ส่วนในวรรคสองของมาตรา 7/1 กำหนดว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่รับมอบตัวต้องแจ้งอีก หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับจะแจ้งให้ญาติทราบกับสิทธิตามอนุมาตรา 1 ถึงอนุมาตรา 4 ด้วยใช่หรือไม่

พล.ต.ท.จำรัสฯ - คำว่า “ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิที่จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก” เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตั้งแต่เขาถูกจับ และเมื่อมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่รับมอบตัวต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบทั้งหมดอีกครั้ง

นายจิรนิติฯ - สิทธิแจ้งให้ญาติทราบตามร่างฯ ของคณะกรรมการฯ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องแจ้งสิทธินี้ในทันทีที่ผู้ต้องหาถูกจับ โดยหลักแล้วกฎหมายไม่ให้มีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนที่รู้กฎหมายกับคนที่ไม่รู้กฎหมาย เพราะฉะนั้นคนที่รู้กฎหมายเขาก็รู้ว่าเขามีสิทธิที่จะแจ้งให้ญาติทราบ แต่คนที่ไม่รู้กฎหมายเขาก็ไม่รู้ถึงสิทธินี้ ในกฎหมายของอเมริกา กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแจ้งสิทธินี้ให้ผู้ถูกจับทราบด้วย ดังนั้นควรบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธินี้ให้ผู้ถูกจับทราบตั้งแต่มีการจับกุม

พล.ต.อ.แสวงฯ - กรณีตามมาตรา 7/1 วรรคหนึ่ง เป็นสิทธิของผู้ถูกจับที่จะแจ้งเอง และวรรคสองหมายความว่า เมื่อมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่รับมอบตัวจะต้องแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง และสิทธิตามอนุมาตรา 1 ถึงอนุมาตรา 4 ให้ผู้ถูกจับทราบอีกครั้ง

ประธานฯ - มาตรา 7/1 บัญญัติรับรองรัฐธรรมนูญถึงสิทธิที่ผู้ถูกจับมี แต่ไม่ได้บังคับเจ้าพนักงานว่าต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบ และเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบอีกครั้งหนึ่ง

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสราวุธฯ) - ถ้าบัญญัติให้เฉพาะสิทธิแก่ผู้ถูกจับที่จะต้องแจ้งให้ญาติทราบในโอกาสแรก โดยไม่กำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานไว้ด้วย เกรงว่า สิทธินั้นจะไม่ได้การคุ้มครองตามกฎหมาย

พล.ต.ท.จำรัสฯ - ควรบัญญัติว่า “ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมทราบในโอกาสแรก”

ประธานฯ - ถ้าบัญญัติเช่นนี้ เกรงว่า เป็นเพียงแค่สิทธิในการขอของผู้ถูกจับ โดยเจ้าพนักงานจะกระทำตามที่ขอหรือไม่ก็ได้

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ต.อ.ชาญฯ) - ในการบัญญัติกฎหมายผู้ปฏิบัติมีปัญหามากในการตีความ เพราะไม่รู้ว่าจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากบัญญัติกฎหมายไม่ชัดเจน และตามที่ท่านจำรัสฯ เสนอ เห็นว่า มีความชัดเจนเพียงพอแล้วที่จะบังคับเจ้าพนักงานให้ต้องปฏิบัติหรือเพื่อความชัดเจนอาจจะบัญญัติเป็นบทบังคับว่า เมื่อผู้ถูกจับขอให้แจ้งเจ้าพนักงานต้องปฏิบัติตาม

นายรองพลฯ - ไม่จำเป็นต้องบัญญัติเช่นนั้น เพราะเมื่อบัญญัติกำหนดสิทธิให้แก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังแล้ว เจ้าพนักงานต้องมีหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ถูกจับอยู่แล้ว

ประธานฯ - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่ใช้ในทางปฏิบัติซึ่งถ้าผู้ปฏิบัติละเลยไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ครบถ้วน จะมีผลต่อสำนวนคดีด้วย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติ ควรบัญญัติให้ชัดเจน

นายเกียรติฯ - เห็นด้วยกับท่านประธานฯ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทบัญญัติไว้ค่อนข้างกว้าง แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นกฎหมายในทางปฏิบัติ ดังนั้นควรบัญญัติให้ชัดเจน

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ (นายชนาวัฒน์ฯ) - ขอเสนอให้เพิ่มความในมาตรา 7/1 วรรคหนึ่งว่า “ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมทราบในโอกาสแรก และให้เจ้าพนักงานต้องอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร รวมทั้งมีสิทธิดังต่อไปนี้...” หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ผู้ถูกจับมีสิทธิแล้ว เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้จับต้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ตามสมควรแก่การใช้สิทธิของผู้ถูกจับนั้นด้วย

นายเรวัตฯ - คำว่า “ตามสมควร” เกรงว่า จะมีปัญหาในการใช้ดุลพินิจ ดังนั้น ควรบัญญัติให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ของประชาชน

นายเกียรติฯ - ขอเสนอว่าให้ใช้ถ้อยคำที่ท่านจำรัสฯ - เสนอว่า “ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบ”

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสรารุขฯ) - ร่างฯ ของคณะกรรมการฯ ยังขาดในส่วนที่เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับ ทำให้เกิดความสงสัยว่าเมื่อเจ้าพนักงานไปจับแล้วทำไมไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ

พล.ต.ท.จำรัสฯ - ในเรื่องนี้ได้บัญญัติไว้แล้วในมาตรา 84

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสรารุขฯ) แม้กรณีนี้จะบัญญัติไว้ในมาตรา 84 ซึ่งหมายถึงกรณีที่ควบคุมผู้ถูกจับมาที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว ทำไมไม่บัญญัติไว้ในมาตรา 7/1 เพราะเมื่อเขาถูกจับแล้ว ผู้ถูกจับควรจะต้องรู้ว่าถูกจับด้วยข้อหาอะไร เพื่อประโยชน์ในการให้การในชั้นสอบสวน

นายกิตติศักดิ์ฯ - เห็นด้วยกับผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับนั้น เป็นสิทธิที่สำคัญ ผู้ถูกจับควรจะได้ทราบตั้งแต่แรก ไม่ต้องรอให้ไปถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก่อน

นายเกียรติขจรฯ - รัฐธรรมนูญใช้คำว่า “รายละเอียดแห่งการจับ” มีเจตนารมณ์ชัดเจนว่าจะทำในที่เกิดเหตุไม่ได้ ต้องรอให้ถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก่อนด้วยเหตุนี้จึงนำมาบัญญัติไว้ในมาตรา 84

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างมาตรา 4 ของคณะกรรมการฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7/1 โดยให้แก้ไขถ้อยคำตามที่ท่านเกียรติขจรฯ เสนอ ดังนี้

“มาตรา 7/1 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมทราบในโอกาสแรก และมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
2. ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
3. ได้รับการเยี่ยมตามสมควร
4. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ (นายธนาวัดน์ฯ) - ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรา 5 ของคณะกรรมการฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 8 ซึ่งในร่างฯ ของกระทรวงยุติธรรมไม่ได้เสนอแก้ไขมา

ร่างมาตรา 5 ของคณะกรรมการฯ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 8 โดยเพิ่มความในอนุมาตรา 1 “ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม” และอนุมาตรา 6 “ตรวจหรือคัด

สำเนาทำให้การของคนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบทำให้การของคน” เพื่อรองรับรัฐธรรมนูญมาตรา 241

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสรารุชฯ) - ในอนุมาตรา 3 ก็มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญจาก “พูดจากับทนายความหรือผู้ที่จะเป็นทนายความ” เป็น “พูดจากับทนายความหรือผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว” และมีประเด็นที่สงสัยคือกรณีตามอนุมาตรา 1 เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา 241 ได้รองรับสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลย เมื่อนำความในมาตรา 241 ของรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้ในมาตรา 8 (1) เพื่อรองรับสิทธิจำเลยแล้ว แต่ทำไมไม่บัญญัติรองรับสิทธิของผู้ต้องหาไว้ในมาตรา 7/1 ด้วย นอกจากนั้นหากบัญญัติไว้เกรงว่า อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติเมื่อจำเลยแพ้คดีอาจโต้แย้งว่าการพิจารณาเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่ต่อเนื่อง

นายรองพลฯ - สิทธิของผู้ต้องหาได้บัญญัติรองรับไว้ในหมวดเรื่องสอบสวนร่างมาตรา 130 วรรคหนึ่ง

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (นายสรารุชฯ) - กรณีสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม ได้บัญญัติไว้ในหมวดการสอบสวน แต่กรณีสิทธิของจำเลยบัญญัติไว้ในบททั่วไป ไม่บัญญัติในหมวดเรื่องการพิจารณา เหมือนกับว่าเหตุอันเดียวกันแต่ใช้รูปแบบในการบัญญัติกฎหมายต่างกัน

ประธานฯ - ในประเด็นที่ทางผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมตั้งข้อสังเกตว่า จำเลยอาจยกเหตุว่าศาลพิจารณาล่าช้าไม่ต่อเนื่องเป็นข้อโต้แย้งต่อศาลนั้น แม้จะไม่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จำเลยก็ยกรัฐธรรมนูญขึ้นอ้างได้อยู่แล้ว

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างมาตรา 5 ของคณะกรรมการฯ โดยไม่มีการแก้ไข

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ (นายธนาวัฒน์ฯ) - ขอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างฯ มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7 ทวิ

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 15) พ.ศ.2527 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7/1 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือยังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมทราบในโอกาสแรก และมีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

1. พบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
2. ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
3. ได้รับการเยี่ยมตามสมควร

4. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างฯ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7 ทวิ โดยไม่มีการแก้ไข

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (นายธนาวุฒน์ฯ) - ขอให้ประชุมพิจารณาร่างฯ มาตรา 5 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 8

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 8 นับแต่เวลาที่ยื่นฟ้องแล้ว จำเลยมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม
2. แต่งทนายความแตกต่างในชั้นได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา
3. พุดจากับทนายความหรือผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
4. ตรวจสอบสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐานและคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้นๆ
5. ตรวจสอบสำนวนการได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม
6. ตรวจสอบหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน

ถ้าจำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลยดังกล่าวมาแล้วด้วย

นับแต่เวลาที่พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายหรือจำเลยมีสิทธิตรวจสอบหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนในชั้นสอบสวน”

พล.ต.อ.แสวงฯ - ในวรรคแรกของมาตรา 8 ที่แก้ไขนี้ระบุถึงสิทธิของจำเลยทั้ง 6 ประการไว้แล้ว ดังนั้นในวรรคสามที่ระบุว่า “...ผู้เสียหายหรือจำเลยมีสิทธิตรวจสอบหรือคัดสำเนา...” เห็นว่าคำว่าจำเลยตรงนี้ซ้ำซ้อนกัน น่าจะตัดออก

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างฯ มาตรา 5 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 8 ที่ได้มีการแก้ไข
ดังนี้

“มาตรา 8 นับแต่เวลาที่ยื่นฟ้องแล้ว จำเลยมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

2. แต่งทนายความแตกต่างในชั้นใต้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

3. ปรีกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

4. ตรวจสอบสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐานและคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้นๆ

5. ตรวจสอบสำนวนการใต้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียมเว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมนั้น

6. ตรวจสอบหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน

ถ้าจำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลยดังกล่าวมาแล้วด้วย

เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ผู้เสียหายมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง (6) เช่นเดียวกับจำเลยด้วย”

ภาคผนวก ก

ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ลักษณะ 6 การควบคุม

บทที่ 15

การให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษาทนายความ

1. สิทธิการขอพบ

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2511 มาตรา 29 แสดงว่าการขอพบและปรึกษาทนายความเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ถูกคุมขัง ผู้ถูกคุมขังต้องแสดงความประสงค์ว่าจะขอพบและปรึกษาทนายความของตนด้วยตนเอง ผู้อื่นหรือทนายความไม่อาจใช้สิทธิดังกล่าวนี้ได้ และเจ้าพนักงานตำรวจก็ไม่มีหน้าที่ช่วยเหลือหรือจัดการอย่างอื่น เพื่อให้มีการพบปะกันแต่อย่างใด ต้องปล่อยให้ผู้ถูกคุมขังกับทนายความติดต่อกันเอง

2. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องขอ

2.1 เมื่อผู้ถูกคุมขังผู้ใดต้องการพบเพื่อปรึกษาทนายความ จะต้องร้องขอต่อนายร้อยตำรวจเวรประจำการ สถานีตำรวจ หรือหน่วยราชการที่ตนถูกคุมขังอยู่ โดยต้องระบุชื่อทนายความที่ผู้ถูกคุมขังประสงค์จะพบและปรึกษาคความด้วย

2.2 การร้องขอพบเพื่อปรึกษาทนายความ ผู้ถูกขังจะทำคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษร หรือร้องขอด้วยวาจาก็ได้

3. อำนาจการสั่งอนุญาต

3.1 โดยปกติ เมื่อทนายความที่ผู้ถูกคุมขังร้องขอพบและปรึกษาขอเข้าพบ ผู้ถูกคุมขังในเวลาราชการให้นายร้อยตำรวจเวรประจำการมีอำนาจอนุญาตให้พบได้

3.2 ถ้าทนายความที่ผู้ถูกคุมขังร้องขอพบและปรึกษาขอเข้าพบ ผู้ถูกคุมขังในวันหรือเวลาอื่นนอกเวลาราชการ เมื่อนายร้อยตำรวจเวรประจำการพิจารณาเห็นว่ามิเหตุผลและความจำเป็นประกอบกับมีเวลาพอที่อาจอนุญาตให้พบและปรึกษากันได้เป็นการเฉพาะราย หากนายร้อยตำรวจเวรประจำการเห็นควรไม่อนุญาตให้บันทึกเสนอสารวัตรหรือสารวัตรใหญ่หรือผู้บังคับกองหรือหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้นๆ พิจารณาสั่งการต่อไป

4. สถานที่พบ

โดยที่การอนุญาตให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวมีปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยแก่การควบคุม จึงให้ถือปฏิบัติดังนี้

4.1 สถานีตำรวจหรือหน่วยราชการใดมีห้องควบคุมที่อาจจัดขึ้นเป็นพิเศษ โดยแบ่งเป็นสัดส่วนได้ ต้องจัดให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษากับทนายความในที่ซึ่งจัดไว้ในบริเวณห้องควบคุมนั้น

4.2 สถานีตำรวจหรือหน่วยราชการใดยังไม่มีห้องควบคุมที่อาจจัดขึ้นเป็นพิเศษ โดยแบ่งเป็นสัดส่วนได้ต้องให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษากับทนายความที่ห้องควบคุมทำนองการเยี่ยมชมอย่างธรรมดา แต่พยายามเปิดโอกาสให้พบและปรึกษากันเป็นส่วนตัวเท่าที่จะกระทำได้

ทั้งนี้ ในระหว่างผู้ถูกคุมขังกับทนายความปรึกษากันจะต้องอยู่ในสายตาของผู้ควบคุมตลอดเวลาด้วย

5. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทนายความ

ก่อนที่นายร้อยตำรวจเวรประจำการจะอนุญาตให้ผู้ถูกคุมขังได้พบและปรึกษากับบุคคลใดซึ่งอ้างว่าเป็นทนายความที่ผู้ถูกคุมขังระบุชื่อขอพบ ถ้ากรณีมีเหตุอันควรสงสัย ต้องให้ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นทนายความนั้นแสดงใบอนุญาตว่าความของตนเองก่อนด้วย

6. การบันทึกหลักฐาน

ให้สถานีตำรวจและหน่วยราชการที่มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาทุกแห่ง จัดให้มีสมุดบันทึกการพบและปรึกษากับทนายความของผู้ถูกคุมขังเพื่อจดบันทึกการปฏิบัติเป็นหลักฐานในกรณีดังต่อไปนี้

6.1 เมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้ถูกคุมขังว่าจะขอพบและปรึกษากับทนายความตามข้อ 2. นายร้อยตำรวจเวรประจำการ ต้องจดบันทึกลงไว้ในสมุดแสดงว่าผู้ถูกคุมขังร้องขอพบทนายความผู้ใดได้มีการร้องขอวันไหนเวลาใด แล้วให้ผู้ถูกคุมขังลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

6.2 เมื่อได้อนุญาตให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษากับทนายความ นายร้อยตำรวจเวรประจำการต้องจดบันทึกลงไว้ในสมุดให้ปรากฏรายละเอียดว่า ทนายความผู้ใดเข้าพบและปรึกษากับผู้ถูกคุมขังเมื่อเวลาใด กลับเวลาใด แล้วให้ผู้ถูกคุมขังและทนายความลงชื่อไว้เป็นหลักฐานในสมุดนั้นด้วย

6.3 ในกรณีที่สารวัตร หรือสารวัตรใหญ่ หรือผู้บังคับกอง หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้นๆ สั่งไม่อนุญาตให้ผู้ถูกคุมขังพบและปรึกษากับทนายความตามข้อ 3.2 ต้องจดบันทึกเหตุผลที่สั่งไม่อนุญาตไว้ในสมุดโดยละเอียด แล้วให้ผู้ถูกคุมขังลงชื่อรับทราบไว้

6.4 ในกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนี้ ซึ่งนายร้อยตำรวจเวรประจำการเห็นสมควรก็จดบันทึกไว้ในสมุดเป็นหลักฐาน ก็ให้จดบันทึกไว้ได้เท่าที่เห็นสมควร

(ระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยสิทธิของผู้ถูกคุมขังในการขอพบและปรึกษากับทนายความ พ.ศ. 2512 ลงวันที่ 22 เมษายน 2512)

ภาคผนวก ง

ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 1

เรื่อง การเยี่ยมเยียนและติดต่อของบุคคลภายนอกต่อผู้ต้องขัง

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 อธิบดีกรมราชทัณฑ์ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. บุคคลภายนอก เมื่อประสงค์จะเยี่ยมเยียนหรือติดต่อด้วยตนเองกับผู้ต้องขัง ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนจึงเยี่ยมเยียนหรือติดต่อได้

ข้อ 2. การเยี่ยมเยียนหรือติดต่อดังกล่าวมาในข้อ 1 นั้น เว้นเสียแต่ทนายซึ่งมาในหน้าที่เกี่ยวกับคดีของผู้ต้องขัง บุคคลภายนอกจะเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังได้แต่เฉพาะผู้ต้องขังที่ได้รับโอกาสให้รับการเยี่ยมเยียนและติดต่อบุคคลภายนอก กับทั้งจะเยี่ยมหรือติดต่อก็ได้แต่วันและระหว่างเวลาที่ทางการเรือนจำกำหนดไว้

ทนายซึ่งมาด้วยเรื่องคดีของผู้ต้องขังจะเยี่ยมเยียนหรือติดต่อด้วยตนเองกับผู้ต้องขังได้ทุกวันและทุกเวลาระหว่าง 8.00 นาฬิกา ถึง 16.00 นาฬิกา เว้นวันหยุดราชการ หากมีเหตุผลพิเศษจำต้องพบปะผู้ต้องขังนอกวันเวลาที่กล่าวแล้วให้ขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำเห็นมีเหตุผลสมควรให้อนุญาตให้พบแต่ต้องไม่ใช่ระหว่างเวลาที่ทางการเรือนจำได้นำผู้ต้องขังเข้าห้องขังแล้ว และยังมีได้นำออกจากห้องขัง

ทนายความนั้น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รู้จักจะต้องแสดงหลักฐานการเป็นทนาย

ข้อ 3. บุคคลภายนอกที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังนั้นจะนำเงินหรือสิ่งของซึ่งต้องห้ามเข้ามา หรือนำออกจากเรือนจำหรือส่งมอบให้หรือรับจากผู้ต้องขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนไม่ได้

สิ่งของต้องห้ามนั้น กฎหมายกำหนดไว้โดยเด็ดขาดแล้ว

ข้อ 4. ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าบุคคลภายนอกที่มาขออนุญาตหรือได้รับอนุญาตให้เยี่ยมแล้วมีสิ่งของหรือเงินผิดด้วยข้อความที่กำหนดไว้ในข้อก่อน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขอดูหรือขอตรวจค้นได้หากบุคคลภายนอกนั้นเป็นหญิง พนักงานเจ้าที่จะขอให้ผู้นั้นแสดงเองหรือจัดหญิงอื่นที่ควรเชื่อทำการตรวจค้นแทนก็ได้

ข้อ 5. สิ่งของซึ่งผู้มาเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังนำมาเพื่อส่งมอบให้ผู้ต้องขังนั้นต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจก่อน หากเป็นสิ่งของอนุญาตก็จะยอมจัดส่งมอบให้แก่ผู้ต้องขัง หากเป็นสิ่งของที่ทางการเรือนจำผ่อนผันยอมเก็บรักษาไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง พนักงานเจ้าที่จะเก็บรักษาไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง หากเป็นสิ่งของที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าควรจัดให้ส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง หรือรับ

เก็บรักษาไว้ให้แก่ผู้ต้องขังไม่ได้ ผู้นำมาจะต้องนำเอาสิ่งของนั้นออกไปจากเรือนจำ ถ้าไม่นำเอาออกไปพนักงานเจ้าหน้าที่จะนำเอาออกไปไว้นอกเรือนจำ และในกรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่และทางการเรือนจำจะไม่รับผิดชอบแต่อย่างใด

ข้อ 6. บุคคลภายนอกที่มาเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังด้วยตนเองนั้นจักต้องอยู่ในเขตที่ทางการเรือนจำกำหนดให้เป็นที่เยี่ยมเยียนหรือติดต่อ

ข้อ 7. ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังพูดจา หรือให้อาณัติสัญญาณอย่างใดๆ แก่ผู้ต้องขัง เพื่อกระทำการผิดกฎหมายหรือวินัยของผู้ต้องขัง

ข้อ 8. ผู้ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขัง ต้องพูดภาษาไทยและออกเสียงให้ดังพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งควบคุมอยู่ ณ ที่นั้นได้ยิน จะพูดภาษาอื่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

ถ้าผู้ได้รับอนุญาตในวรรคก่อนเป็นทนายมาพบในเรื่องคดีของผู้ต้องขัง ต้องการจะสงวนข้อความที่พูดกับผู้ต้องขังเป็นความลับก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทราบก่อนในกรณีนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมออกไปควบคุมอยู่ในระยะที่จะไม่ได้ยินการพูดจา

ข้อ 9. บุคคลภายนอกที่มาขอเยี่ยมเยียน หรือติดต่อกับผู้ต้องขังมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมหรือติดต่อกับผู้ต้องขัง

- (1) มีอาการแสดงว่าเสพสุราเมามายจะก่อความรำคาญหรือความไม่เรียบร้อย
- (2) มีเหตุผลอันควรเชื่อว่า ถ้าอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขังได้จะก่อการร้ายให้เกิดขึ้น
- (3) แต่งกายผิดปกตินิยมในท้องถิ่นที่เรือนจำนั้นตั้งอยู่ หรือสกปรกอย่างร้ายแรง
- (4) ไม่มีกิจเกี่ยวข้องหรือรู้จักเป็นญาติมิตรกับผู้ต้องขัง
- (5) มีกิริยาวาจาไม่สุภาพ

ข้อ 10. ผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขัง หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับผู้ต้องขัง แต่กระทำการผิดข้อใดข้อหนึ่งแห่งข้อบังคับนี้ เจ้าพนักงานเรือนจำมีอำนาจกีดกันหรือเชื้อเชิญให้ออกไปจากเรือนจำ หากขัดขืนเจ้าพนักงานเรือนจำมีอำนาจใช้กำลังพอสมควรที่จะให้ออกไปพ้นจากเรือนจำได้

ข้อ 11. เมื่อบุคคลภายนอกที่ต้องการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อกับผู้ต้องขังเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานเรือนจำปฏิบัติไม่ชอบ มีสิทธิจะร้องเรียนต่อผู้บัญชาการเรือนจำ

ข้อ 12. พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อบังคับนี้ คือพัศดี หรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่พัศดีมอบหมายให้มีหน้าที่

ข้อ 13. ให้ผู้บัญชาการเรือนจำตรวจตราควบคุมให้การเป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ 14. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พุทธศักราช 2479 เป็นต้นไป
ข้อบังคับให้ไว้ ณ วันที่ 24 มีนาคม พุทธศักราช 2479

(ลงชื่อ) เหวงศักดิ์สงคราม
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นายมนตรี เหล่าอำนวยชัย

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2534 นิติศาสตร์บัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ.2537 ประกาศนียบัตรวิชา ว่าความ รุ่นที่ 9
สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสภานายความ
- พ.ศ.2542 เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 52
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- พ.ศ.2548 ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์
หมวดวิชากฎหมายอาญา และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

